№ 123. Wtorek 28. Maja 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inserya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Ogłoszenie

co do zwołania ogólnego zgromadzenia galicyjskiego stanowego Towarzystwa kredytowego.

Na mocy reskryptów wysokiego ministerstwa stanu z dnia 9. kwietnia t. r. do l. 1706 M. St. i z dnia 16. maja t. r. do l. 3212 M. St. zwołuje się zgromadzenie ogólne galicyjskiego stanowego Towarzystwa kredytowego na dzień **1. lipca** t. r. i dnie następne w celu zastanowienia się nad zmianami w statutach Towarzystwa kredytowego koniecznemi po uchyleniu dawnej ustawy stanowej, na której opierają się te statuta.

Na zgromadzenie to ogólne wzywa się wszystkich właścicieli dóbr tabularnych w królestwach Galicyi i Lodomeryi i w Księstwie Bukowiny jako rzeczywistych uczestników przez zaciągnienie pożyczki, lub jako interesowanych przez udział funduszu domestykalnego i przez gwarancyą hypoteczną wszystkich dóbr tabularnych w Galicyi i na Bukowinie.

Ci, co zechcą wziąć udział w tem zgromadzeniu ogólnem, zechcą się zgłosić po karty wstępne do sekretarza Dyrekcyi Towarzystwa kredytowego z wykazem, iż przysłuża im prawo do brania udziału w tem zgromadzeniu.

Kogoby sekretarz nie znał osobiście, tego przedstawić ma inny znany sekretarzowi, który poświadczy tożsamość osoby.

Podług §. 16. cyrkularza gubernialnego z dnia 24. czerwca 1842 do l. 40.272 nie wolno zastępywać się na tem zgromadzeniu ogólnem przez pełnomocników. Tylko kobietom zamężnym przysłuża prawo zastępywania się przez małżonków, kobietom niezamężnym, żyjącym w seperacyi, lub wdowom przez pełnomocników, osobom zaś, zostającym pod opieką lub kuratelą, przez opiekunów lub kuratorów.

Zauważa się wreszcie, że każdej osobie przysłuża głos tylko jeden, kto więc już we własnem głosował imieniu, nie może głosować powtórnie jako małżonek, pełnomocnik, opiekun lub kurator.

Z Prezydyum c. k. Namiestnictwa.

We Lwowie dnia 26. maja 1861 r.

Sprawy krajowe.

(Dary na wojsko.)

Lwów, 27. maja. W pierwszej połowie bieżącego roku wojskowego wpłynęły w Galicyi następujące dobrowolne dary na rzecz c. k. wojska, i użyte zostały stosownie do przeznaczenia swego:

Jego Excelencya baron *Grzegorz Jachimowicz*, gr. kat. Arcybiskup, ofiarował kwotę 100 zł. do rozdania wojsku, które na dniu 19. stycznia r. b. występowało na uroczystość Jordanu.

Tutejsza *gmina izraelicka* rozdała w święta wielkanocne żołnierzom wyznania mojżeszowego załogi lwowskiej 188 zł.

W. *Antoni Siebert*, właściciel kawiarni we Lwowie, kazał rozdać na wilię Bożego Narodzenia żołnierzom stojącym na strażnicy przy placu św. Ducha wieczerzę i małe upominki w wartości 50 zł. w. a.

Gmina miasta Sanoka uraczyła żołnierzy 3go batalionu polowego, 77go pułku piechoty Arcyksięcia Karola Salvatora, 240 funtami mięsa, 4 beczkami piwa, 60 masami wódki i 24 bochenkami białego chleba.

Pensyonowany c. k. pułkownik W. *Maxymilian Singer* ofiarował tutejszemu szpitalowi garnizonowemu znaczną ilość bandaży.

(Pismo cesarskie do patryarchy Rajacsicza. — Wiadomości bieżące. — Sprawy węgierskie. — Doniesienia z Węgier.)

Wiedeń, 25. maja. Jego c. k. Apost. Mość raczył wydać następujące najwyższe pismo odręczne:

Kochany patryarcho i metropolito baronie Rajacsich. Chcąc dać Panu nowy dowód Mojej szczególniejszej łaski i niezmiennej przychylności, jako też Mego uznania tych wysokich zasług, które położyłeś, nadaję Panu z okazyi jubileusza kapłańskiego, który masz wkrótce obchodzić wielki krzyż Mego orderu Leopolda, a to z uwolnieniem od taxy, i zarazem przesyłam Panu Moje życzenia.

Wiedeń, 23. maja 1861.

— Posiedzenia izby panów otwierają się w sobotę dnia 1go czerwca b. r. o godzinie 11tej przed południem.

— *Monitor* pisze o sprawie węgierskiej co następuje: Korespondencye prywatne z Wiednia donoszą o wrażeniu wywołanem namiętnemi rozprawami w sejmie węgierskim, i nie wątpią, że będzie przyjęty wniosek Deaka uchwalić adres do Cesarza. Zdaje się jednak, że rząd austryacki nie przyjmie programu Deaka. Ustawa zasadnicza z dnia 26. lutego, którą odrzucają Węgry, znalazła wielu stronników w Wiedniu, w niemieckich i słowiańskich prowincyach. Według twierdzenia korespondentów rząd austryacki ma mieć silne postanowienie stłumić nawet siłą, gdyby potrzeba było, wszelkie rozruchy i zaburzenia w komitatach.

— Dzienniki węgierskie rozgłosiły wiadomość o zaburzeniu między ludem w Kroacyi. Wiadomość ta ściąga się do nieznacznego wcale zajścia włościan z okolicy zamku Oral, własności hr. Batthyani w pobliżu Karlsztadu z członkami karlsztadzkiego Towarzystwa spiewu, którzy zrobili w Zielone święta wycieczkę w góry z narodowemi chorągwiami, w narodowych strojach, w czerwonych płaszczach, i spiewali pieśni narodowe, co wzbudziło podejrzenie włościan, i było powodem nieporozumień. O całem tem zajściu zresztą, w którem miało pośredniczyć czterech węgierskich inżynierów, nie ma potąd bliższych szczegółowych doniesień, a *Gazeta zagrabska* z dnia 23go b. m. nic o niem jeszcze nie donosi.

Hiszpania.

Madryt, 18. maja. *Epoca* zaprzecza pogłosce, jakoby między posłem hiszpańskim w Paryżu a rządem francuskim zachodziły wielkie trudności w układach względem długu z roku 1823. *Epoca* dodaje, że owszem panuje jak najlepsze porozumienie w tej sprawie. — Poseł Juareza, który ma załatwiać spory między Hiszpanią i Mexykiem, przybył do Madrytu. — *Correspondencia* oświadcza, że obawa przesilenia finansowego w Madrycie jest bezzasadna. Rząd ma w kasie centralnej 200 milionów monety brzęczącej. — W Marokku panuje anarchya.

Anglia.

(Wiadomości bieżące.)

Londyn, 22. maja. W Liwerpolu stoi kilka okrętów, które mają być uzbrojone do korsarstwa przeciw Stanom zjednoczonym. W Prince Dock w Liwerpolu zdarzyło się wczoraj po raz pierwszy, że okręt amerykański zatknął pawilon odłączonych od unii państw amerykańskich.

Times sądzi, że właściwa kampania północnych stanów amerykańskich przeciw południowym rozpocznie się dopiero z końcem tego roku, gdy stanie w pogotowiu armia stutysięczna.

— W Wrexham, w pobliżu Liwerpolu, wszczęła się w drugi dzień Zielonych świąt okropna bójka między ochotnikami liwerpolskimi i milicyą z Denbighshire. Do 400 milicyantów rzuciło się z kosturami i kamieniami na 200 ochotników. Po obu stronach byli ciężko ranieni. Szczęściem nie miał nikt strzelby. Z czego powstał spór, nie wiadomo jeszcze.

— Ostatniemi czasy zdarzyło się znowu kilka śmiertelnych walk na kułaki. Między innemi była właśnie wczoraj taka walka w pobliżu Sheffield i skończyła się śmiercią jednego z pugilatorów. Obadwaj przeciwnicy byli młodzi ludzie od 18 do 20 lat wieku. Nagroda wynosiła szterlinga. Zwycięzca, imieniem Holland, umknął za pomocą swoich przyjacioł, ale został przecież pojmany i odsiedzi 2 lata w więzieniu.

Francya.

(Zajścia masońskie. — Okólnik ministra spraw wewnętrznych.)

Paryż, 22. maja. *Presse* donosi, że mylną jest dzisiejsza wiadomość *Constitutionnela* jakoby księcia Murata obrano powtórnie wielkim mistrzem wielkiego Orientu. Nie księcia Murata lecz księcia Napoleona obrali, a to większością dwóch trzecich części głosów. *Presse* podając tę wiadomość przytacza zarazem następujące pismo księcia Napoleona wydane do członków w wielkim Oriencie:

„Mości Panowie! Otrzymałem ten list, w którym ofiarowaliście mi swoje głosy na wielko-mistrzostwo Waszego zakonu. Czuję, że ten dowód Waszego zaufania bardzo mi pochlebia.

Ze względu na związki familijne i przyjaźń, która mię łączy z księciem Muratem nie chciałem być jego współzawodnikiem. Dziś jednak, list z podpisami tak wielu członków, którzy oświadczają, że nie będą głosować za teraźniejszym mistrzem, zmienił moje postanowienie; oświadczam Wam więc moi Panowie, że wybór Wasz przyjmuję.“

— De Mazenod biskup marsylki umarł.

— Wybór księcia Napoleona wielkim mistrzem wolnych mularzy sprawi niezawodnie wielkie wrażenie, a może nie będzie nawet bez wpływu na inne stosunki. Dla księcia Murata będzie strata tej godności bardzo dotkliwą, ale inaczej być nie mogło, gdyż tutejsi wolni mularze widząc, że książę ubiega się o królestwo neapolitańskie, musieli odjąć mu swoje głosy przy nowym wyborze.

— Dwór odjeżdża dopiero w przyszły wtorek do Fontainebleau.

— Pierwsza dywizya armii paryskiej odeszła dziś do obozu pod Chalons.

— Damy dzielnicy St. Germain przesłały bawarskiej księżniczce Matyldzie, narzeczonej hrabiego Trani, przepyszny krzyż dyamentowy w dowód swego szacunku.

— Rosyjska eskadra odpłynie 25. b. m. z Kronsztadu na wybrzeże Syryi.

— *Opinion nationale*, dziennik powszechnie znany organem księcia Napoleona donosi, że orleanizm stał się znowu sztandarem stronnictwa. Książę Murat czyni wszelkie usiłowania, aby książę Napoleon nie był wybrany wielkim mistrzem wolnomularskiej loży wschodu. Odmawia: „legalności temu rewolucyjnemu wyborowi.“

— Pan Persigny francuski minister spraw wewnętrznych wydał pod d. 13. b. m. następujący okólnik do wszystkich prefektów:

Sądowe postępowanie względem pewnej broszury z ostatnich czasów, stało się powodem zapytania, na które uwagę Pana zwracam. — Pytano się, czy osoby skazane na wygnanie lub wydalone z kraju, a tem samem nie stojące pod prawem pospolitem i bezpieczne od wszelkiego wyroku, mogą mieć wolność dzieła swoje publikować we Francyi, i zasłaniać się drukarzem i nakładcą. W piśmie, o którem mowa, wyraźnie widać było napaść na nasze urządzenie państwa, otwarte podżeganie do nienawiści i pogardy przeciw rządowi, z tego powodu władze sądowe z chwalebną gorliwością wystąpić musiały na podburzające pismo, a raz zawezwane powstrzymywać nie mogły dalszego toku prawa. Lecz znane Panu są Mości prefekcie trudności takowego postępowania. Raz, że wydawca ogłosiwszy kilka tysięcy exemplarzy, z wszelką łatwością rozszerza obelgi i zniewagi osób i tego co chciał, a powtóre, że podczas gdy sekwestr zasadzony, on sam i jego spólnicy bezpieczni są wszelkiej odpowiedzialności i obwinienia. Do tego przyszło, że sam reprezentant polityki z r. 1840 mógł do zwycięzcy z pod Solferino bezkarnie rzucić pytanie? „Cóż zrobiłeś z Francyą?“ Można być przekonanym, że uroszczenia tak jawnie wyrzeczone często powtarzać się będą, że dany przykład znajdzie naśladowców, i że rząd, który Francyę uratował, będzie znowu wystawiony na obelgi właśnie tych samych, którzy dopuścili Francyę do upadku. Dowiaduję się właśnie, że przygotowują znowu pisma tego rodzaju, że podnieciciele albo autorowie podobnych zamachów teraz po doświadczeniu ogledności spodziewają się pod zasłoną drukarza ujść podstępem surowości prawa, a korzystając z ułomności ustawy sądzą, że mogą bezkarnie targnąć się na najistotniejsze ustawy naszego państwa. Lecz rząd nie może ścierpieć takiego zgorszenia. Co do mnie, im mocniej pragnę zostać wiernym orzeczeniu memu z 24go listopada i popierać wolność słowa, tem badziej muszę się starać, zasłonić państwo od napaści nieprzyjaciół jego. Polecam więc Panu czuwać pilnie nad wszelkiemi drukami, wydawanemi w imieniu osób wywołanych lub wydalonych z kraju. — Jakiegobądź rodzaju mogą być te druki, w jakimkolwiekbądź ukazałyby się kształcie, czy jako książki, broszury, lub gazety, masz je Pan natychmiast przytrzymać, udzielić mi raport niezwłocznie, i oczekiwać moich dalszych poleceń. Przyjm Pan i t. d.

Włochy.

(Nowa moneta. — Wiadomości bieżące. — Przedsiębiorstwo finansowe.)

Sardynia. Hr. Ponza de San Martino nowy jeneralny namiestnik Neapolu wsiadł w Genuy na okręt. Wiezie on z sobą plan reorganizacyi i uzbrojenia gwardyi narodowej, jakoteż plan reorganizacyi policyi i żandarmeryi.

— Odnośnie do królewskiego dekretu z 19. maja, wszystkie złote i srebrne monety w około wizerunku królewskiego będą miały następujący napis „Vittorio Emanuele II.“ na stronie odwrotnej zaś „Regno d'Italia.“ Napis w koło wizerunku królewskiego na monetach bronzowych będzie „Vittorio Emmanuele re d'Italia“, po drugiej zaś stronie dwie razem zwinięte gałązki bluszczu i dębu, i nad niemi gwiazda.

— Piszą z Turynu do *Constitutionnela*: Od kilku dni jest Turyn miejscem zjazdu Europejskich znakomitości finansowych. Znajdują się tu obecnie oprócz ajenta p. Rothszylda, pp. Salamanca, Talabot, Delahaute, Karol Lafitte i Brassy. P. Salamanca podpisał konwencyę z rządem tutejszym względem dokończenia kolei rzymskich. P. Talabot przyjechał tu ze spólnikami koncesyi na koleje neapolitańskie, pp. Delahaute, Galliera i Salamanca, aby przedsięwziąć kroki względem dalszej budowy tych kolei. P. Karol Lafitte ma zamiar wejść w spółkę z pp. Bolmida, Adami i Leuinem względem budowy kolei sycylijskich.

Niemce.

(Projekta do ustawy administracyjnej. — Zmiany w ministeryum policyi. — Opłaty od dzienników.)

Berlin, 21go maja. Raport komisyi sprawiedliwości izby panów względem projektu do ustawy co do sądowego ścigania urzędników za postępowanie urzędowe i służbowe, poleca jednomyślnie go zaniechać.

— Według najnowszych doniesień spodziewają się w Berlinie zmiany ministra policyi, po powrocie Króla do stolicy z podróży po kraju. Następcą barona Zedlitza, ma być p. Winter. Zadaniem jego będzie wprowadzić w systemie policyjnem pewne zmiany, nad któremi toczą się właśnie narady w kole ministeryalnem. Czynności wchodzące w zakres administracyi mają być oddane, jak dawniej rządowi w Poczdamie, sprawy miejskie, jakoto straż ogniowa, ochędóstwo ulic i t. p. miastu, a policya będzie jedynie trudnić się bezpieczeństwem w stolicy.

Komisya sejmowa wnosi o zmianę ustawy opodatkowania gazet. Wniosek ten będzie zapewne przyjęty w izbie. Według tego wniosku ma być zaprowadzony jednostajny od wszystkich gazet podatek, po feniku od każdego arkusza, przyczem za normę przyjęty ma być arkusz wielkości 400 calów kwadratowych.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Doniesienia z Polski. — Ukaz względem oczynszowania włościan.)

— *Gazeta szląska* pisze z Warszawy: O ile wiadomo zamierzona reorganizacya administracyi kraju ogranicza się na zaprowadzeniu osobnej rady państwa i rad gubernialnych i obwodowych jako ciał reprezentacyjnych. W większych miastach, których nie wiele, mają być urządzone municypalności. Reformy teraźniejsze, w porównaniu ze stanem ostatnich lat trzydziestu zapowiadają wielki postęp, być nawet może, że gdy przyjdzie do wyborów, a ciała reprezentacyjne rozwiną swą czynność, tedy ożyje interes publiczny i upragniona pomyślność się zbliży.

— *Gazeta warszawska* ogłasza następujący ukaz względem oczynszowania włościan w Królestwie Polskiem:

My Alexander II. Cesarz i samowładca wszech Rosyi, Król Polski, Wielki książę Finlandzki etc. etc. etc.

Zważywszy, że pańszczyzna, czyli robocizna przymusowa, okazuje się ze wszech miar niedogodną i w duchu obowiązującego prawodawstwa cywilnego, za słusznem wynagrodzeniem, zniesieniu ulega: chcąc oraz usunąć trudności, które postęp oczynszowania tamują i ułatwiać wykonanie postanowienia rady administracyjnej z dnia 16. (28.) grudnia 1858 roku, zanim umowy dzierzawne o czynsz wieczysty co do osad pańszczyźnianych zawarte zostaną, na przedstawienie Naszej rady administracyjnej, postanowiliśmy i stanowimy:

Art. 1. Pańszczyzna, czyli robocizna przymusowa z osad pod ukaz z dnia 26. maja (7. czerwca) 1846 roku podpadających, odrabiana, znosi się w Królestwie Polskiem, za wynagrodzeniem, poczynając od dnia 19. września (1. października) roku bieżącego.

Do tego zaś terminu, rolnicy robociznę tabelami prestacyjnemi wykazana, odrabiać powinni.

Art. 2. Gdzie dotąd pańszczyzna na czynsze zamienioną nie jest, tam z dniem 19. września (1. października) r. b. ustanawia się okup prawny.

Pod względem okupu, kraj podzielony zostaje na cztery oddziały.

Oddział I. Powiat Włocławski, Łowicki, Warszawski, Stanisławowski, Łęczycki, Rawski, Koniński, powiatu Kaliskiego, okrąg Kaliski, powiatu Wieluńskiego, okrąg Częstochowski.

Oddział II. Powiat Gostyński, Płocki, Pułtuski, Lipnoski, Przasnyski, Ostrołęcki, Piotrkowski, Sieradzki, Radomski, Opoczyński, Olkuski, powiatu Kaliskiego, okrąg Wartski, powiatu Wieluńskiego, okrąg Wieluński, powiatu Opatowskiego, okrąg Solecki, powiatu Kieleckiego, okrąg Kielecki.

Oddział III. Powiat Mławski, Siedlecki, Sandomierski, Miechowski, Lubelski, Łomżyński, Augustowski, Sejneński, Kalwaryjski, Maryampolski, powiatu Łukowskiego okręgi: Żelechowski i Garwoliński, powiatu Opatowskiego okrąg Opatowski, powiatu Kieleckiego okrąg Jędrzejowski, powiatu Stopnickiego okrąg Szydłowski, powiatu Krasnostawskiego okrąg Krasnostawski, powiatu Zamojskiego okręgi Tarnogrodzki i Kraśnicki.

Oddział IV. Powiat Radzyński, Bialski, Hrubieszowski, powiatu Łukowskiego okrąg Łukowski, powiatu Stopnickiego okrąg Stopnicki, powiatu Krasnostawskiego okrąg Chełmski, powiatu Zamojskiego okrąg Zamojski. Okup wynosić będzie.

W oddziale I. dzień pieszy	kopiejek srebrem	12
„ ciągły, 2 bydlęcy	„	30
„ 4 bydlęcy	„	45
W oddziele II. dzień pieszy	„	10½
„ ciągły 2 bydlęcy	„	27
„ 4 bydlęcy	„	40
W oddziele III. dzień pieszy	„	9
„ ciągły 2 bydlęcy	„	23½
„ 4 bydlęcy	„	35
W oddziale IV. dzień pieszy	„	7½
„ ciągły 2 bydlęcy	„	20
„ 4 bydlęcy	„	30

Okup ten trwać będzie aż do czasu zawarcia kontraktu wieczysto-czynszowego i nie ma przesądzać wysokości czynszu oznaczyć się mającego.

Art. 3. O ile między właścicielami a rolnikami zaszły już umowy czynszowe, wieczyste lub czasowe, czyli to pismienne, czy ustne, bądź przed dniem 26. maja (7. czerwca) 1846 roku, bądź po tym dniu zawarte, albo też zachodzą czynsze na zwyczaju oparte, o tyle zastosowanie art. 2. niniejszego ukazu nie znajduje miejsca.

Art. 4. Okup prawny na podstawie tabel prestacyjnych, przez naczelników powiatu lub podsędków natychmiast obliczyć się mający, a które to obliczenie winno być do pomienionych tabel, z przyłożeniem pieczęci urzędowej dołączone, uiszczany być ma kwartalnie z góry, w dniach 1ym lipca, 1ym października, 1ym stycznia i 1ym kwietnia każdego roku.

Art. 5. Rolnikom, którzyby z okupu prawnego, w art. 2 oznaczonego, korzystać nie chcieli, wolno jest pozostać przy pańszczyźnie do czasu zawarcia umowy wieczysto-czynszowej; wszakże raz odrabiania pańszczyzny zaniechawszy, już do niej bez zgody właścicieli dóbr powracać nie mogą.

Art. 6. Tam, gdzieby umowa wieczysto-czynszowa, w myśl postanowienia rady administracyjnej z dnia 16. (28.) grudnia 1858 roku, na drodze dobrowolnego między stronami układu, nie doszła do skutku, przejście do wieczystego oczynszowania następować może: albo na żądanie właściciela, albo na żądania rolników, bez względu czy na okup już przeszli, czy też przy pańszczyźnie pozostali.

Art. 7. Komisye rządowe sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, zniosą się z sobą, celem przedstawienia projektu Najwyższego ukazu, mającego oznaczyć sposób postępowania w przypadku, o którym mówi artykuł poprzedzający, niemniej w razach żądania przez którąbądź ze stron rozdziału wspólności, uprzątnienia służebności, oraz regulacyi i oddzielenia posiadłości dworskich od uposażeń rolników.

Art. 8. Przepis artykułu 40 postanowienia rady administracyjnej z dnia 16. (28.) grudnia 1858 roku, uzupełnia się w ten sposób: że wolno jest stronom przy umowie wieczysto-czynszowej, lub po jej zawarciu, układać się o spłatę czynszu, czy to jednorazowo, czy też ratami.

Art. 9. Przepis artykułu 43 postanowienia rady administracyjnej z dnia 16. (28.) grudnia 1858 roku wykłada się w ten sposób: iż w umowy wieczysto-czynszowe o grunta, podpadające pod ukaz z dnia 26. maja (7. czerwca) 1846 roku, prawnie zawarte po zapadnięciu tegoż ukazu a przed ogłoszeniem rzeczonego postanowienia z r. 1858, dotąd przez komisyę rządową spraw wewnętrznych nie zatwierdzone, jeżeli są bezspornie przez strony wykonane, zachowują się w swej mocy, i nie potrzebują zatwierdzenia ich przez komitety gubernialne. Gdzieby zaś o takież grunta w tym samym przeciągu czasu zawarte były umowy czasowo-czynszowe, umowy te pozostają w swej mocy, aż do terminu expiracyi kontraktem oznaczonego.

Art. 10. Przepis artykułu 26. postanowienia rady administracyjnej z d. 16. (28.) grudnia 1858 roku uzupełnia się w ten sposób: iż oprócz zapewnionej tamże exekucyi administracyjnej, służy właścicielowi o okup prawny, niniejszym ukazem zaprowadzony, także exekucya sądowa, przez zajęcie ruchomości według art. 583 i następnych kodexu postępowania sądowego, lub przez zajęcie dzierżawne, według art. 819 i następnych tegoż kodexu.

Tabele prestacyjne, uzupełnione obliczeniem okupu prawnego, według zasad niniejszego ukazu, stanowić mają, jak w ogólności co do wzajemnych praw i obowiązków stron obu, tak mianowicie co do tegoż okupu, zupełny tytuł exekucyjny, na drodze jak administracyjnej tak też sądowej, przeciwko wszelkim posiadaczom osad tabelą pierwotnie objętych.

Oprócz komorników sądowych, zajęcia exekucyjne wyż rzeczone, na żądanie strony, dopełniać będą podsędkowie, lub inni urzędnicy sądów pokoju, przez podsędków na pismie do tego upoważnieni.

Nakazy exekucyjne do osadników czynione być mogą zbiorowo, a doręczane będą stronie exekwowanej czy to przez woźnych sądowych, czy to przez miejscowych wójtów gmin lub ich zastępców.

Komisya rządowa sprawiedliwości wyda do sądów pokoju osobną instrukcyę, co do wzwyż rzeczonych exekucyj.

Art. 11. Pod względem obliczenia przez podsędków ilości okupu prawnego, wedle art. 4. niniejszego ukazu, niemniej w razie sporów przy exekucyi, o której mowa w artykule poprzedzającym, przez komorników, podsędków lub urzędników sądu pokoju dokonywanej, służy stronom apelacya do prezesów trybunału, którzy w tych przedmiotach na drodze szybkiego zdecydowania, wedle art. 806 i następnych kodexu postępowania sądowego, wyrokować będą w ostatniej instancyi.

Spory o samą treść i ważność tabel prestacyjnych nie tamują ich exekucyi, a rozpoznanie i zdecydowanie takich sporów należy do władzy administracyjnej.

Art. 12. Dzierżawcom dóbr prywatnych oraz duchownych i instytutowych, tudzież dóbr będących własnością gmin, o ile te ostatnie pod przepis następującego artykułu nie podpadają, służyć będzie wybór: albo poprzestać na ustanowionym w miejsce zniesionej pańszczyzny prawnym okupie, albo żądać rozwiązania kontraktu co do reszty czasu pozostałego im do wytrzymania dzierżawy, bez możności roszczenia z tego tytułu pretensyi do dziedzica, o szkody i stracone korzyści.

Przepis powyższy nie stosuje się do kontraktów dzierżawnych, któreby na wypadek zniesienia lub zamiany pańszczyzny na okup lub czynsz wyraźnie odmienne zastrzeżenia zawierały.

Art. 13. Przepisy niniejszego ukazu o zamianie pańszczyzny na okup prawny, znajdują także zastosowanie do dóbr rządowych, lub pod zarządem skarbu zostających, o ile rolnicy w nich osiedli nie są jeszcze urządzeni i oczynszowani, a stosunki z dzierżawcami w takich dobrach, z powodu odjęcia im pańszczyzny, komisya rządowa przychodów i skarbu załatwi, według osnowy obowiązujących kontraktów.

Art. 14. Włościanie, którzyby przed terminem powyższym 19. września (1. paźdz.) r. b. uchylali się od pełnienia należnej od nich pańszczyzny, niezależnie od zwykłych środków exekucyi, pociągnięci będą do zapłacenia, za nieodrobione dni pańszczyzny, ceny art. 2. oznaczonej, zwiększonej, to jest:

W oddziale 1, za nieodrobiony dzień	pieszy	k.	18
	ciągły 2 bydlęcy	k.	45
	„ 4 „	k.	$67^1/_2$
W oddziale 2, za nieodrobiony dzień	pieszy	k.	15
	ciągły 2 bydlęcy	k.	40
	„ 4 „	k.	60
W oddziale 3, za nieodrobiony dzień	pieszy	k.	$13^1/_2$
	ciągły 2 bydlęcy	k.	34
	„ 4 „	k.	$52^1/_2$
W oddziale 4, za nieodrobiony dzień	pieszy	k.	11
	ciągły 2 bydlęcy	k.	30
	„ 4 „	k.	45

Art. 15. Wykonanie niniejszego ukazu Naszego, który w Dz. praw zamieszczony być ma, komisyom rządowym sprawiedliwości oraz spraw wewnętrznych polecamy.

Dan w Carskiem Siele, dnia 4. (16.) maja 1861 r.

(podpisano) *Alexander.*

przez Cesarza i Króla

Minister sekretarz stanu Tymowski.

— *Pszczoła północna* donosi, że książę Alexy Orłow umarł.

Turcya.

(Konferencyę w sprawie syryjskiej. — Stan zdrowia Sułtana. — Doniesienia z Belgradu.)

Konstantynopol, 23. maja. Przedwczoraj była u margrabi Lavalette pierwsza konferencya tutejszych dyplomatów względem zamierzonej reorganizacyi Syryi. Członkowie komisyi z Bejrutu byli na tem posiedzeniu. Rada ministeryalna zajmowała się przedwczoraj tą samą sprawą.

— Z Konstantynopola d. 15. maja donoszą: Sułtan zachorował ciężko. Radzono mu podróż, lecz wątpliwa, czy przy obecnym stanie finansów można będzie. Pieniądze papierowe tracą 80 na sto, a targowica pieniędzy tak się wypróżniła, że gdy Omer Basza odjeżdżał nie było na podróż pieniądzy. Na murach Konstantynopola pojawiają się nowe groźne plakaty.

— Według *Gazety wojskowej* Omer Basza uda się z Belgradu wprost do Nowego Bazaru, i obejmie dowództwo nad armią turecką, będącą obecnie w marszu na drodze ku Filipopoli. Zamiarem jego ma być uspokoiwszy Bośnię podać ostateczne warunki Czarnogórcom i jeżeliby je odrzucił książę Mikołaj, rozpocząć działania wojenne przeciw Czarnogórze z d. 15. lipca b. r.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Peszt, 25. maja. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu mówili *Benitzky*, *Mihalyi Gabor*, *Regalyi Tür*, *Tarazki* i *Dousahidy* przeciw adresowi. *Tisza Władysław* ganił biórokracyę za dawniejszego rządu.

Medyolan, 25go maja. Dzisiejsza *Perseveranza* donosi: Petycyę rzymską mają doręczyć Wiktorowi Emanuelowi książę Storza Cesarini, Lorenzini i Silvestri, a Cesarzowi Napoleonowi książę Piombino, Gabrielli i Frederici. — Śledztwo z uczestnikami wypadków z 22. b. m. toczy się bez przerwy.

Nowy Jork, 16. maja. Wirginianie wywieźli zwłoki Washingtona z Mount Vernon. Lincoln oznajmia obcym mocarstwom, że zerwie stosunki z każdem mocarstwem, które uzna komisarzy państw buntowniczych.

Wiadomości handlowe.

Przemyśl, 20. maja. Według doniesień handlowych sprzedawano w pierwszej połowie b. m. na targach w Przemyślu, Jaworowie, Mościskach, Wiszni, Radymnie, Niżankowicach i Sieniawie mec pszenicy po 5zł. 33c. do 6zł. 25c.; żyta 3zł. 70c.—4zł. 80c.; jęczmienia 2zł. 57c. — 3zł. 65c.; owsa 1zł. 33c. — 1zł. 81c.; hreczki 3zł. — 3zł. 42c.; kartofli 1zł. — 1zł. 81c. Cetnar siana kosztował 80c. — 1zł. 50c. Sąg drzewa twardego 6zł. 77c. do 9zł. 50c., miękkiego 5zł. — 7zł. 80c. Za funt mięsa wołowego płacono 13 — 18c. i za mas okowity 54 — 95c. w. a.

T E A T R.

Dziś opera niemiecka: **„Lukrecya Borgia."** — Występ gościnny pana Humbsera.

Jutro na scenie polskiej: **„Cudzoziemszczyzna,“** komedya w 3 aktach Alexandra hr. Fredra, i **„Stacya pocztowa w Hulczy,“** komedya w 1 akcie Józ. Korzeniowskiego.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 25. i 26. maja 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	322.65‴	+ 8.4	85.6	zachodni	sł.	deszcz
2 god. po poł.	323 64	+ 9 5	65.3	północny	„	pochmurno
10. god. wiecz.	325 09	+ 6.8	76 6	„	„	„
Ilość deszczu 3.‴60.						
7. god. zrana	326.35‴	+ 6 8	83.9	półn.-zach.	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	326.95	+ 11 8	60.1	północny	„	„
10. god. wiecz.	327.34	+ 8.6	81.8	„	„	pogoda

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 28. maja.

Hotel rosyjski: PP. Mniszek Wład., z Ostrowa.

Hotel europejski: Klimecki Wic., z Zagórza. — Ziembicki Hen., z Dobrostan. — Malisz Kaz., z Białego Kamienia. — Wasilewski Tad., z Sienkowa. — Wierzbicki Ign., z Porzezan.

Hotel angielski: Wiktor Tad., z Swierza.

Hotel Langa: Konaszewski Adolf, z Kamieńca podolskiego. — Jego Exc. br Kodelka, c. k. fml., z Czerniowiec — Guilleaume Leop., c. k. kapitan, z Tarnopola. — Maresch Franc., c. k. przełożony powiatowy, z Zółkwi.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 28. maja.

PP. Kawecki Wiktor, do Bieniawy. Kaszowski Antoni, do Krowicy leśnej. — Br. Brückman Ludwik, do Monastyrzec. — Siemianowski Franc., do Siemiginowa. — Orłowski Hip., do Ostrowa.

Kurs lwowski.

Dnia 27. maja

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	54	6	63
Dukat cesarski	„ „	6	58	6	66
Półimperyał zł. rosyjski	„	11	33	11	48
Rubel srebrny rosyjski		2	18	2	21
Talar pruski		2	8	2	16
Polski kurant i pięciozłotówka					—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	81	60	82	40
„ „ „ m. k. za 100 złr.	bez kuponów	85	65	86	38
Akcye gal. kol. żelaz Karola Ludwika	bez kuponów	149	50	151	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	67	25	67	95
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	79	—	80	—

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 27. maja.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 79 80. Metaliki po 5% za 100 zł. 68 80; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—. Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 781 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 177.70; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty 140.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 138.50. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.63, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 139.—.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 24. maja.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	61 25	61 50
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	80 40	80 60
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	80 —	80 20
Z r. 1851, ser. B. po 5%	— —	—.—
Metaliki po 5%	68.30	68 50
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	68 60	68.70
dtto. „ 4½%	59 50	60.—
dtto. „ 4%	51 75	52 —
dtto. „ 3%	39 —	39 50
dtto. „ 2½%	34.50	36 50
dtto. „ 1%	13 25	13 75
Przez. do wylos. z r. 1839	116.—	116.50
„ 1854	90 25	90 60
„ 1860	85 60	85 75
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł.	89 —	89 50
Renty Como po 42 lir. aus.	15 50	16.—
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	65 —	66 —
„ „ 4½%	76 —	77 —
„ „ 4%	49.—	50 —
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	42.—	43.—
„ 3%	40.—	41.—
„ 2½%	—.—	40.—
„ 2¼%	—.—	36.—
„ 2%	—.—	32.—
„ 1¾%	—.—	28.—
dtto. z procent za granicą „ 5%	65.—	66 —
„ 4½%	76 —	57.—
„ 4%	49.—	50.—
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.: Niższej Austryi	88.50	89.50
Wyż. Aust. i Salb	89 25	89.75
Czech	91.—	91.50
Morawii	87 —	88.—
Szląska	86.50	87.—
Styryi	87.—	88.—
Tyrolu	97.—	99.—
Kar., Krainy. i Wyb.	88.50	89.—
Węgier	68.25	69.25
Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł.: Ban. Tem., Kroacyi i Sławonii	67 —	68 —
Galicyi	67.—	67 75
Siedmiogr. i Bukow.	66.—	66 75
Lom. wen. poż. z r. 1850	— —	— —
Wen. pożyczka z r. 1859	89 —	89 50
Dług Tyrolu po 5%	65.—	66.
„ 4%	49 —	50.
Dług Salcburga „ 3½%	42 —	43.—
„ 3%	37.	38. —
„ 2½%	32.—	33.
Dług Krainy „ 2%	24.—	25.—
„ 1¾%	21.—	22 —

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł.	20.—	21.—
„ 2½% za 100 zł.	17.—	18.—
„ 2¼% za 100 zł.	16.—	17.—
„ 2% za 100 zł.	14.—	15.—
„ 1¾% za 100 zł.	11.—	12.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	782	784
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	178 60	78 70
Niż.-austr. tow. eskont. po 500 zł.	580	582
Półn. kolei po 1000 zł. m. k.	1962	1963.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	282.50	283.—
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	176.25	176 75
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	116 25	116.75
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 160 zł. (80%)	229.—	230.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 140 zł. (70%)	150 50	151 —
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	19.—	20.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k	60.—	61.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	660.—	665.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	145.—	150.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	—.—	112 —
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	438 —	440 —
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	206.—	210 —
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	385.—	390
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	380 —	390.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	102 50	103 —
10 „ 5%	97 —	98
przeznacz. do los. po 5%	91 —	91 50
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	99 50	99 75
przez. do los. po 5%	85.90	87 10
Gal. Tow. kred. po 4%	82.	83.

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96	96 25
detto detto w srebrze uproc za 100 zł. w. a.	104 90	105 —
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	142.—	143.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	98.50	99 —
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	139.—	141.
Kol. Gloggn. za 100 zł.	79.50	80 —
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	98.50	99.50
Lloyda za 100 zł.	82.50	83.50

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	116 75	117 —
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	101 50	102 —
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	130.—	130.50
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	36.75	37.25
Esterhazego po 40 zł. m. k.	95 50	96 50
Salma „ 40 „ „	37 50	38. —
Palfiego „ 40 „ „	37 25	37.75
Clarego „ 40 „ „	35 50	36.—
St. Genois „ 40 „ „	37.50	38 —
Windischgrätza 20 zł. „	22.25	22 50
Waldsteina 20 „ „	26. —	26 50
Keglevicha 10 „ „	14 75	15 25

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n	118.25	118 50
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n	118 50	118 75
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	104 60	104.60
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt	139.80	140 25
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	55.10	—.—
Paryż za 100 fr.	55 20	55 30
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

w przecięciu w w. a

	zł.	c.
Dukaty ces. men.	6 zł.	67 c.
dtto. pełnej wagi	6 „	66 „
Korona	19 „	25 „
20frankówka	11 „	20 „
Rosyjski impery.	11 „	48 „
Talar związkowy	2 „	09 5/10 „
Srebro	140 zł	25 c.
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł.	50 c.

KRONIKA.

(Pożar.) W nocy z dnia 22. na 23. b. m. wybuchł pożar w Dukli i zniszczył północną stronę rynku. Ogień wybuchł o samej północy. Niewiadomo potąd, z jakiej przyczyny.

(Sprawa księcia Murata.) „Gazeta wied.“ pisze: Znany artykuł „Monitora“, według którego Cesarz Napoleon miał wprawdzie zganić ogłoszony niedawno list księcia Murata, lecz nie odjął swej łaski krewnemu księciu, jest w związku ze stanowiskiem księcia Murata jako wielkiego mistrza lozy wielkiego wschodu we Francyi. Na zasadzie ustaw loży mistrz w. nie może dozwolić, aby kandydaturę członków rozbierać ze stanowiska politycznego. Iż to działo się w kilku lożach i dziennikach wolnomularskich, gdzie rozprawiano o kwestyi włoskiej i chwalono znaną mowę księcia Napoleona w senacie, książę Murat widział się zmuszonym użyć swego prawa i zawiesić pomienione loże i dzienniki. Z okazyi zbliżających się ponownych wyborów wielkiego mistrza uderzyły za to na księcia niektóre dzienniki, mianowicie „Siecle“ i „Opinion nationale“ i zachwiały wybór księcia. Wielki mistrz przypisał to potajemnemu wpływowi księcia Napoleona, i kazał go wyzwać. Cesarz wdał się w to, i zakazał pojedynku. Pomimo tego książę Murat kazał oświadczyć księciu, że oczekuje go na placu dn. 20. maja. Nie wiadomo potąd, czy pojedynek odbył się. W lożach francuskich panuje wielkie wzburzenie. Przeszło 200 członków przybyło z rozmaitych kolonii do Paryża wziąć udział w wyborze wielkiego mistrza, który miał nastąpić dn. 21. b. m.

(Lody na Newie.) W Petersburgu już po otwarciu żeglugi nadpłynęły lody i zatkały ujście Newy i jezioro Ladogę. Wielka liczba okrętów uszkodzona, a wiele łodzi zbożowych zatonęło pod lodami. Szkody mają być bardzo znaczne.

(Kąpiele morskie w Paryżu.) Niebawem spełni się życzenie paryskiej akademii medycznej, aby w Paryżu urządzić kąpiele morskie. Odnowiono starą fregatę używaną niegdyś do ćwiczeń uczniów marynarki, i przeobrażono ją w zakład hydropatyczny, i przystrojono w chorągwie na Quai d'Orsay. Z Dieppe będą codziennie nadchodzić transporta wody morskiej koleją żelazną, a tak Paryżanie nie ruszając się ani na krok z Paryża będą mogli używać przyjemności i skutków uzdrawiających wody morskiej.

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.***

Z c. k. galic. drukarni rządowej.